

اقدامات اولیه در مواجهه

با انواع مسمومیت ها

معاونت غذا و دارو

دفتر تحقیق و توسعه

نوروز ۱۴۰۵

نکته: در برخی موارد استفراغ سبب بروز صدمات بیشتر خواهد شد.

+ نمونه ای از ترکیبی که فرد با آن مسموم شده است را همراه بیمار به بیمارستان ببرید.

نکته: بعضی از مواد شدیداً کشنده اند و یا اینکه علائمی دارند که باید حتماً در یک مرکز اورژانس درمان شود. به عنوان مثال مقادیر بالای داروها، خصوصاً در کودکان می توانند تهدیدکننده سلامت باشند. پزشک اورژانس تنها فردی است که می تواند تعیین کند درمان اضافه تر نیاز است یا خیر.

علائم و نشانه های مسمومیت با گروه مهمی از حشره کش ها (موسوم به ترکیبات ارگانوفسفره) با تهوع، استفراغ، دردهای شکمی، اسهال، اشک ریزش، آبریزش از بینی، تعریق، تنگی نفس، افت فشارخون، تنگی مردمک چشم، اختلالات قلبی و عصبی همراه است.

واحد تحقیق و توسعه معاونت غذا و دارو

تهیه و تدوین: دکتر سهیلا نخجوان

تلفن ۱۹۰ آماده پاسخگویی به سوالات شما در زمینه دارویی، مسمومیت ها

و مواد غذایی میباشد.

شماره تماس: ۲۱۳۲۵۹۰۸

شماره پیامک: ۱۰۰۰۳۴۱۲۱۰۵۶۲۰

Email: vcfd@kmu.ac.ir

Website: www.vfd.kmu.ac.ir

★ اصراری به باز نگهداشتن چشم ها نداشته باشید.

★ سپس با اورژانس تماس بگیرید.

نکته: بعضی از مواد بسیار قوی هستند و می توانند سبب بروز صدمات دائمی به چشم شود. بقیه اقدامات باید در بخش اورژانس بیمارستان صورت گیرد. پزشک اورژانس تنها فردی است که می تواند تعیین کند درمان اضافه تر نیاز است یا خیر.

④ مسمومیت از راه دهان: شامل مصرف اشتباه داروها، مواد قلیایی و اسیدی، ترکیبات نفتی، مواد روانگردان و مخدر، مواد شوینده خانگی، باتری دیسکی یا مینیاتوری، سموم دفع آفات، شربت متادون، متانول و... می باشد.

علائم و عوارض مسمومیت متانول

			
سرگیجه، سردرد و اختلالات عصبی	تهوع، استفراغ و درد شکمی	احساس ناپایداری و عدم تعادل	کاهش هوشیاری و خواب آلودگی
			
تشنج، کما و در نهایت مرگ	نارسایی دائمی در کلیه ها	اختلالات بینایی تاری دید و کوری	اختلال تنفسی و تنگی نفس

علائم مسمومیت با متانول در مشروبات الکلی معمولاً به شکل تأخیری و بسته به میزان مصرف، بین ۶ تا ۲۴ ساعت بعد آشکار می شود

اقدامات لازم در صورت مواجهه با مسمومیت دهانی:

+ اگر فرد مسموم نفس نمی کشد، تنفس مصنوعی را شروع کنید.

+ اگر فرد مسموم هوشیار است، کنترل کنید آیا می تواند چیزی را بلعد یا خیر

+ قبل از هماهنگ نمودن با مرکز کنترل مسمومیت ها (شماره تلفن ۱۹۰) مسموم را وادار به استفراغ نکنید.

نکته: بعضی از مواد بسیار قوی هستند و می توانند سبب سوختگی پوست شوند. پزشک اورژانس تنها فردی است که می تواند تعیین کند به درمان اضافه تری نیاز است.

در زمان تماس مواد شوینده با پوست یا خوردن آن توسط کودک چه باید کرد؟

③ **مسمومیت از راه چشم:** شامل تماس با انواع گازها ، مواد اسیدی و قلیایی ، مواد شوینده، سموم دفع آفات، حشره کش ها، مواد شیمیایی، مواد شوینده خانگی و گاز متصاعد شده از آنها، تماس چشمی اشتباه با برخی داروهای خطرناک و سموم ... می باشد.

اقدامات لازم در صورت مواجهه با مسمومیت چشمی:

★ چشم مصدوم را با آب جاری ولرم شستشو دهید. (روش انجام این کار آن است که فرد زیر دوش آب حمام بایستد و اجازه دهد جریان آب روی پیشانی ریخته و سپس به سمت هر دو چشم رفته، هر دو را شستشو دهد).

★ این عمل ۱۵ دقیقه باید ادامه داشته باشد.

★ فرد مسموم باید در حین شستشوی چشم با آب جاری، تا جای ممکن مرتباً چشمها را (مانند چشمک زدن) باز و بسته کند.

اقدامات لازم در صورت مواجهه با مسمومیت تنفسی:

✂ هرچه سریعتر فرد مسموم باید به هوای آزاد برده شود.

✂ از تنفس دود و گازهای تولید شده پرهیز کنید.

✂ درها و پنجره ها را باز کنید.

✂ اگر فرد مسموم نفس نمی کشد، تنفس مصنوعی را شروع کنید.

✂ سپس با اورژانس تماس بگیرید.

نکته: بعضی از مواد شدیداً کشنده هستند و یا اینکه علائمی دارند که باید حتماً در یک مرکز درمانی بررسی شود. پزشک اورژانس تنها فردی است که می تواند تعیین کند بیمار به درمان اضافه تری نیاز دارد یا خیر.

② مسمومیت از راه پوستی: شامل مسمومیت با سموم

آفت کش، مواد شیمیایی، مواد اسیدی و قلیایی، مواد شوینده، لکه بر ها، جرم گیر و... می باشد.

اقدامات لازم در صورت مواجهه با مسمومیت پوستی:

۱- پوست را با آب جاری به مدت ۱۰ دقیقه شستشو دهید.

۲- پوست را با آب و صابون بشوید.

۳- پوست را خوب آبکشی کنید.

۴- سپس با اورژانس تماس بگیرید.

به نام خدا

به هر ماده ای که هنگام ورود به بدن موجب اختلال در سلامتی و عوارض جبران ناپذیر یا مرگ شود سم گفته میشود. مسمومیت ممکن است بطور تصادفی یا در اثر بی احتیاطی و یا در مواردی بصورت عمدی بوسیله مواد سمی ایجاد شود و تماس با سموم ممکن است به صورت ناگهانی با عوارض مشهود و سریع و یا تماس تدریجی همراه با بروز مسمومیت های تاخیری باشد.

برای مقابله با هر نوع مسمومیت اقدامات اولیه مشخصی وجود دارد که باید عموم مردم آنها را بشناسند تا عوارض و تلفات ناشی از مسمومیت ها به حداقل برسد.

اگر با موارد مسمومیت در خانه یا سفر برخورد کردیم:

❖ در مسمومیت های دارویی و شیمیایی باید بدانیم فرد مسموم چه نوع ماده ای، چه مقدار، چه موقع و از چه راهی مصرف کرده است.

❖ اگر بیمار هوشیار بود با مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم به شماره ۱۹۰ و یا اورژانس ۱۱۵، تماس گرفته و در خصوص اقدامات بعدی سوال می نمایید.

❖ اگر فرد مسموم هوشیار نبود و یا مواد اسیدی، قلیایی و یا نفتی را بلعیده بود، از ایجاد استفراغ در فرد مسموم خودداری کنید و سریعاً مسموم را به نزدیکترین مرکز درمانی منتقل نمایید.

راه های ورود مواد سمی به بدن: بطور کلی راه های ورود سم به بدن عبارتند از تنفسی، جذب پوستی، مسمومیت چشمی، خوراکی و... که اغلب مسمومیت های خانگی از طریق خوراکی و یا تنفسی است.

① **مسمومیت از راه تنفسی:** شامل مسمومیت با گاز CO، گاز چاه فاضلاب، گاز ناشی از اختلاط مواد سفیدکننده و جرم گیر و... می باشد.